

9. lekce (Bartoňkova skripta)

1. Vytvořte požadované tvary:

Nedependentní slovesa:

	aedifico	moveo	traho	custodio
2. os. sg. ind. prés. akt.	<i>aedificas</i>	<i>moves</i>	<i>trahis</i>	<i>custodis</i>
2. os. sg. konj. prés. akt.				
2. os. sg. ind. fut. akt.				
2. os. sg. ind. impf. akt.				
2. os. sg. konj. impf. akt.				
1. os. sg. ind. prés. pas.				
1. os. sg. konj. prés. pas.				
1. os. sg. ind. fut. pas.				
3. os. pl. ind. prés. akt.				
3. os. pl. konj. prés. akt.				
3. os. pl. ind. fut. akt.				
3. os. pl. ind. impf. akt.				
3. os. pl. konj. impf. akt.				
2. os. pl. konj. impf. pas.				
2. os. sg. ind. prés. pas.				
2. os. sg. ind. fut. pas.				
2. os. sg. konj. prés. pas.				
2. os. sg. konj. impf. pas.				
2. os. sg. ind. impf. pas.				

Dependentní slovesa:

	miror	mereor	sequor	largior
3. os. sg. ind. prés.	<i>miratur</i>	<i>meretur</i>	<i>sequitur</i>	<i>largitur</i>
1. os. sg. ind. fut.				
1. os. sg. konj. prés.				
1. os. sg. konj. impf.				
2. os. sg. ind. prés.				
2. os. sg. konj. prés.				
2. os. sg. ind. fut.				
2. os. sg. ind. impf.				
2. os. sg. konj. impf.				
3. os. pl. ind. prés.				
3. os. pl. ind. fut.				
3. os. pl. konj. prés.				
2. os. pl. ind. prés.				
2. os. pl. konj. prés.				
2. os. pl. ind. fut.				
2. os. pl. ind. impf.				
2. os. pl. konj. impf.				
2. os. pl. imp.				

2. os. sg. imp.				
-----------------	--	--	--	--

2. Ke tvarům indikativu prézentu vytvořte konjunktiv prézentu a imperfekta:

indikativ prézentu	konjunktiv prézentu	konjunktiv imperfekta
sedet		
punitur		
turbantur		
colo		
sequimini		
neglegimus		
potes		
vereor		
audiris		
imitamur		
observatis		
sumus		
movetis		
promittunt		
sacrificas		
emimus		
prosunt		
cogor		
offenderis		

3. K rozkazu doplňte zákaz:

1. pellite
2. claude
3. popolare
4. appella
5. dormite
6. largimini
7. move
8. este
9. properate
10. descende
11. abes

4. Z přání splnitelného v přítomnosti vytvořte přání nespílitelné:

bene laboret	_____
ne vulneretur	_____
sanae simus	_____
utinam verum dicant	_____
ne puniantur	_____

utinam eum pellat	_____
ne illum sequamini	_____
ne perturbemur	_____
ne tibi noceat	_____
utinam nemo occidatur	_____
audiatur et altera pars	_____
ne rei publicae obsit	_____

5. Přeložte slovesné tvary:

- sperat – speret – ne speret – sperabit – speraret – ne speraret – non speraret – sperabat
- regunt – regent – regant – regerent – non regerent – ne regant – ne regerent – regebant
- redditur – reddis – reddas – reddam – non reddam – reddentur – redde – ne reddatur – reddi – non redderetur
- adhibes – credes – erres – amares
- vincieris – vinceris – vinciris – vincit – vincas – vincias – vincam – ne vincerent – ne vinciamur
- paret – parat – ne paret – pareat – non paratur – non paret – parentur – non parerem – ne pararem – parebo – parabo
- audemus – audiamus – audimus – auderemus – audeamus – audent – audiunt – audient – audiant – audeant – adebunt – adebant – audiebant

6. Doplňte správné tvary do vět:

1. Peto te ut id (*agere*) _____.
2. Petam te ut id (*agere*) _____.
3. Pete fratrem ut id (*agere*) _____.
4. Petebam te ut id (*agere*) _____.
5. Magistri et parentes saepe pueros monebant ut industrie (*discere*) _____.
6. Incolae milites obsecrabant¹ ne agros (*populari*) _____.
7. Cave ne quid mali (*agere*) _____.
8. Nemo mihi (*dicere*) _____, ne ad leonem appropinquarem.
9. Duces a sacerdotibus monebantur ut deos (*colere*) _____ neque templa (*delere*) _____.
10. Amici ad me veniebant ut mihi (*adesse*) _____.
11. Graeci legatos Delphos mittebant ut Apollinem (*consulere*) _____.
12. Nulla re commoveri (*posse*) _____ ut nimium vinum bibere desisteret.
13. Parentes semper (*studere*) _____ ut liberi felices et sani sint.
14. Multi viri sapientes nos hortantur ut omnes miseros (*adiuvare*) _____.
15. Captivi victores petebant obsecrabantque ne se (*necare*) _____ neve urbes suas (*delere*) _____.
16. Haec omnia faciebam ne quis tibi (*nocere*) _____.
17. Cura ut (*tu valere*) _____.

¹ obsecrō, āre „zapřísahat“

18. Me (*ille orare*) _____, ut sibi obviam veniam².
19. Nemo mihi persuadebit ut tuam rem (*neglegere*) _____.

7. Přeložte podle významu akuzativem s infinitivem nebo vedlejší větou s *ut* / *ne*

1. Přesvědčoval mě, že má tři koně a dvě ženy.
2. Přesvědčoval mě, abych neurážel mocného senátora.
3. Učitel vidí, že děti pracují na poli.
4. Učitel hledí (snaží se), aby děti přišly do školy.
5. Říkal jsem ti, abys ten dům nekupoval.
6. Říkal jsem ti, že nemůžu ten dům koupit.
7. Řekni svému příteli, aby ke mně přišel.
8. Řekni svému příteli, že mu můžu pomoci.
9. Napomínají mě, abych se nenechal pohnout (tj. nebyl pohnut) prosbami těch lidí.
10. Připomínají mi, že se soudce nenechá pohnout mými prosbami.

8. Doplňte tvary záporných zájmen a zájmenných adjektiv:

nemo, nihil, nullus, neuter, ullus

1. _____ homo immortalis³ est.
2. In illa urbe _____ emere poteram.
3. _____ sine⁴ sapientiae studio beatus esse potest.
4. _____ consul bonus erat.
5. Sunt (sc. homines), qui _____ credunt.
6. Iudex bonus peritusque⁵ _____ movetur.
7. Dux in castris hostium _____ videbat.
8. Servus a _____ puniebatur, sed tamen valde timebat.

² obviam venīre + dat. „jít komu naproti“

³ immortalis, e „nesmrtelný“

⁴ sine + abl. „bez“

⁵ perītus, a, um „zkušený“

9. Přeložte do latiny:

1. Když jsem se ptal, nikdo mi neodpovídal.
2. Kdybys nechyboval, nebyl bys člověkem.
3. Kéž by mohla vidět ten dům (ale nemůže).
4. Konzul trestal spiklence, kteří se snažili uškodit státu.
5. Který z obou bratří bude říkat pravdu?
6. Který z (více) bratří píše básně?
7. Dávej pozor, abys neuškodil nevinnému (*innocens, entis*) člověku.
8. Snažili se, aby tu věc neviděl.
9. Všichni si mysleli, že se král nenechává obměkčit (tj. není pohnut) prosbami nešťastných⁶ žen.
10. Lidé ze strachu před trestem říkali, že si tento řečník nezaslouží odměnu (tj. není hoden odměny).
11. Mnoho lidí (mnozí) tvrdí, že dávají přednost ctnosti před bohatstvím.

10. Doplňte správný tvar a přeložte:

1. Miseriam _____ (*totus*) regionis lamentabantur.
2. Illa mulier _____ (*alius*) prodest, sed sibi obest.
3. Multa nobis de periculis _____ (*uterque*) belli narrabat.
4. Neque _____ (*unus*) neque _____ (*alter*) manu bene uti potest.
5. Bellum ab _____ (*alter*) consule bene gerebatur.
6. Consilium _____ (*alter*) consulis a senatu non probabitur.
7. Ei _____ (*solus*) a senatu praemium tribuetur.
8. Neque _____ (*ullus*) oppidum, neque _____ (*ullus*) domus impetum hostium sustinere poterat.

11. Doplňte zájmenná adjektiva a zájmena ve správném tvaru a vysvětlete rozdíl:

1. Pater _____ (*ipse – solus*) hanc domum aedificabat.

⁶ nešťastný: *infēlix, icis*

9. lekce (Bartoňkova skripta)

2. _____ (*alter – alius*) pacem servare conabantur, _____ (*alter – alius*) bellum paci anteponebant.
3. _____ (*alter – alius*) _____ (*alter – alius*) interrogabat.
4. _____ animal (*neuter – nullus*) necabunt.
5. _____ (*uter – quis*) deligam?